

KONU 13

ÇAMLARDA YAPRAK DÖKEN (*Lophodermium pinastri*)

Hastalık Belirtileri: Hastalık özellikle ülkemizde kara çamlarda yaygın olarak görülmektedir. İlk belirtileri ibreleri kuşak gibi çepeçevre saran 2-3 mm'lik pas sarısı, daha sonraları kiremit kırmızısı rengini alan lekeler şeklinde ortaya çıkmaktadır (Şekil). Hastalığa yakalanmış olan ibreler, uç kısımlarından itibaren kırmızımsı bir renk almak suretiyle kurumakta ve daha sona dökülmektedir. Bunun sonucunda normalin üzerinde bir ibre dökümü meydana gelmekte, dallar çıplak kalmakta ve ağaçlar yavaş yavaş kurumaktadır. Genellikle 1-7 yaşındaki çamlara hastalık etmeni saldırılmaktadır. Hastalık etmeninin eşeysiz döneminde acervuli, eşeyli döneminde ise apothecium oluşmaktadır.

Hastalıkla Mücadele: 1) Ağaçlar arasında hava akımının iyi olması yani fazla sık dikilmemeleri ve gölgede bulunan ağaçların ışık alımının sağlanması gerekmektedir.

2) Hastalıktan kurumuş veya kurumak üzere olan ağaçlar kesilip çevreden uzaklaştırılmalıdır. Mümkünse yere dökülen ibreler bir tırmık ile toplanıp yakılmalıdır.

3) Chlorothalonil ve Mancozeb etkili maddeli ilaçlar ile haziran ve ekim ayları arasında 2-3 hafta arayla ilaçlama yapılmalıdır.

ÇAM KABARCIK PASI (*Cronartium ribicola*)

Hastalık Belirtileri: Hastalığın ilk belirtileri yaz sonu veya sonbaharda ibreler üzerinde küçük sarı veya kırmızı benekler şeklinde görülür. Enfeksiyon ibrelerden aşağıya doğru inerek dalların içine doğru yayılır ve dallarda hafif şişkinliklere neden olur. İlkbaharda bunların üzerinde açık sarı veya turuncu renkte hastalık etmeninin aecidiosporlarından oluşan kabarcıklar meydana gelir. Hastalığın biyolojisini tamamlaması için bir konukçuya daha gereksinimi vardır. Bu konukçuda *Ribes* spp. (Frenk üzümü) dir. Hastalık bu bitkinin yaşlı yapraklarının alt yüzeyinde turuncu renkte yazlık sporları meydana getirir ve bu sporlar ile hastalık diğer *Ribes* bitkilerine yayılır. Daha sonra sonbaharda koyu kahverengi kışlık sporları meydana gelir ve bu nedenle yapraktaki lekelerin rengi de koyulaşır (Şekil 63b). *Ribes* bitkilerinde oluşan kışlık sporlar çam ağaçlarını enfekte ederler ve hastalık döngüsü bu şekilde devam eder.

Hastalıkla Mücadele: 1) Çam ağaçlarının yakındaki *Ribes* bitkileri yok edilmelidir.

2) Kanser gövdeye geçmeden kanserli dallar budanmalıdır. Gövdedeki kanserli kısımlardaki kabuk kanserli kısmın aşağı ve yukarisından 10 cm, yanlardan 5 cm olacak şekilde kazınip kaldırılmalı ve üzerine dezenfektan sürülmelidir.

3) Koruyucu fungusitler önerilebilir.